

Dokument z posiedzenia

B8-0595/2017

10.11.2017

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczeń Rady i Komisji

zgodnie z art. 123 ust. 2 Regulaminu

w sprawie sytuacji w zakresie praworządności i demokracji w Polsce
(2017/2931(RSP))

Roberta Metsola

w imieniu grupy PPE

**Sophia in 't Veld, Guy Verhofstadt, Louis Michel, Angelika Mlinar,
Morten Helveg Petersen, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Cecilia Wikström,
Frédérique Ries, Gérard Deprez, Nathalie Griesbeck**

w imieniu grupy ALDE

Josef Weidenholzer

w imieniu grupy S&D

**Barbara Spinelli, Malin Björk, Gabriele Zimmer, Cornelia Ernst, Marie-
Christine Vergiat, Marisa Matias, Merja Kyllönen, Xabier Benito Ziluaga,
Tania González Peñas, Lola Sánchez Caldentey, Estefanía Torres
Martínez, Miguel Urbán Crespo, Patrick Le Hyaric, Josu Juaristi Abaunz,
Curzio Maltese, Kostas Chrysogonos, Eleonora Forenza, Dimitrios
Papadimoulis, Kostadinka Kuneva, Stelios Kouloglou**

w imieniu grupy GUE/NGL

Judith Sargentini, Eva Joly, Jan Philipp Albrecht, Ska Keller

w imieniu grupy Verts/ALE

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie sytuacji w zakresie praworządności i demokracji w Polsce
(2017/2931(RSP))**

Parlament Europejski,

- uwzględniając traktaty UE, a w szczególności art. 2, 3, 4, 6 i 7 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej,
- uwzględniając europejską konwencję praw człowieka oraz powiązane orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 marca 2014 r. pt. „Nowe ramy UE na rzecz umocnienia praworządności” (COM(2014)0158),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie sytuacji w Polsce¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 września 2016 r. w sprawie niedawnych wydarzeń w Polsce i ich wpływu na prawa podstawowe określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej²,
- uwzględniając zalecenie Komisji z dnia 21 grudnia 2016 r., dotyczące praworządności i stanowiące uzupełnienie zalecenia z dnia 27 lipca 2016 r., w którym uwzględnia się niedawne wydarzenia w Polsce w związku z powołaniem nowego prezesa Trybunału Konstytucyjnego,
- uwzględniając trzecie zalecenie Komisji dotyczące praworządności, z dnia 26 lipca 2017 r., w którym Komisja wyraża głębokie zaniepokojenie planowaną reformą sądownictwa w Polsce, pogłębiającą w ocenie Komisji systemowe zagrożenie dla praworządności w Polsce, którego dopatrzono się już w procedurze praworządności wszczętej przez Komisję w styczniu 2016 r.,
- uwzględniając odpowiedź rządu polskiego z dnia 20 lutego 2017 r., w której nie zgodzono się ze stwierdzeniem, jakoby w Polsce istniało systemowe zagrożenie dla praworządności, a także uwzględniając kolportowaną w mediach odpowiedź rządu polskiego z dnia 29 sierpnia 2017 r., w której odrzuca się zastrzeżenia Komisji w stosunku do reform sądownictwa i kwestionuje jej kompetencje w zakresie oceny wymiaru sprawiedliwości,
- uwzględniając postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wszczęte przeciwko Polsce przez Komisję, w tym postępowanie z dnia

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0123.

² Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0344.

29 lipca 2017 r. i uzasadnioną opinię z dnia 12 września 2017 r., dotyczącą ustawy o ustroju sądów powszechnych, w której to opinii stwierdzono, że polskie prawo jest niezgodne z prawem UE, w szczególności z art. 157 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), dyrektywą 2006/54/WE w sprawie równości płci w dziedzinie zatrudnienia oraz art. 19 ust. 1 TUE w powiązaniu z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,

- uwzględniając wymiany poglądów przeprowadzone w Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych z udziałem pierwszego wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej Fransa Timmermansa w dniu 22 marca, 31 sierpnia i 6 listopada 2017 r.,
- uwzględniając wymiany poglądów przeprowadzone podczas posiedzeń Rady do Spraw Ogólnych w dniu 16 maja i 25 września 2017 r. na temat praworządności w Polsce,
- uwzględniając opinię Europejskiej Komisji na rzecz Demokracji przez Prawo (komisja wenecka) z dnia 14 października 2016 r. w sprawie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, a także oświadczenie przewodniczącego komisji weneckiej z dnia 24 stycznia 2017 r., w którym wyraża on głębokie zaniepokojenie „pogarszającą się sytuacją” w Polsce,
- uwzględniając usunięcie w dniu 18 maja 2017 r. ze strony internetowej i internetowej bazy aktów prawnych Trybunału Konstytucyjnego trzech wyroków dotyczących następujących spraw: K 47/15 z dnia 9 marca 2016 r. (uznanie zmian wprowadzonych przez rząd do ustawy o Trybunale Konstytucyjnym za niezgodne z konstytucją), K 39/16 z dnia 11 sierpnia 2016 r. (zakwestionowanie legalności najważniejszych przepisów drugiej ustawy zmieniającej tryb postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym) i K 44/16 z dnia 7 listopada 2016 r. (dotyczy legalności powołania prezesa i wiceprezesa Trybunału Konstytucyjnego),
- uwzględniając przyjęcie przez Sejm RP w czerwcu i lipcu 2017 r. czterech ustaw o reformie sądownictwa, mianowicie ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw („ustawa o Krajowej Szkole Sądownictwa”); ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw („ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa”); ustawy o zmianie ustawy o ustroju sądów powszechnych („ustawa o ustroju sądów powszechnych”) oraz ustawy o Sądzie Najwyższym, które to ustawy stały się przyczyną poważnych obaw co do naruszenia zasady podziału władzy i położenia kresu niezależności sądownictwa,
- uwzględniając pismo przewodniczącego Parlamentu Europejskiego z dnia 18 lipca 2017 r., w którym wyrażono zaniepokojenie zdecydowanej większości przewodniczących grup politycznych w Parlamencie w odniesieniu do ustaw przyjętych z myślą o reformie sądownictwa w Polsce,
- uwzględniając decyzję Prezydenta RP z dnia 27 lipca 2017 r., na mocy której zawetowane zostały dwie kontrowersyjne ustawy uchwalone przez Sejm RP na początku lipca 2017 r., stanowiące poważne zagrożenie dla niezawisłości sądownictwa w Polsce,

- uwzględniając dwa projekty ustaw Prezydenta RP – o Krajowej Radzie Sądownictwa i o Sądzie Najwyższym – które to projekty wzbudzają wątpliwości co do zgodności z Konstytucją RP i nie rozwiązują problemów związanych z podziałem władzy czy niezawisłością sądownictwa,
- uwzględniając decyzję Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 października 2017 r., zgodnie z którą zasady wyboru prezesa Sądu Najwyższego i prezesa Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego są niezgodne z Konstytucją RP,
- uwzględniając tymczasowe postanowienie Trybunału Sprawiedliwości UE, wydane w dniu 27 lipca 2017 r. w sprawie C-441/17 i dotyczące wstrzymania masowej wycinki drzew w Puszczy Białowieskiej, do którego to postanowienia rząd polski nie zastosował się, a także uwzględniając obawy, że kontynuowanie wycinki podczas rozpatrywania sprawy przed trybunałem spowoduje w puszczy „poważne i nieodwracalne” szkody,
- uwzględniając środki tymczasowe z dnia 8 czerwca 2017 r., wprowadzone przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w celu powstrzymania wydalania na Białoruś w trybie przyspieszonym; uwzględniając przedstawione przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych RP w styczniu 2017 r. propozycje zmian w ustawie o cudzoziemcach, które wzbudzają wątpliwości co do ich zgodności z prawem europejskim i międzynarodowym,
- uwzględniając zmienioną w grudniu 2016 r. ustawę o zgromadzeniach publicznych, która umożliwia nadmierne ograniczanie prawa zgromadzania się, w tym również priorytetowe traktowanie tzw. zgromadzeń regularnych bądź cyklicznych z okazji wydarzeń o charakterze patriotycznym, religijnym i historycznym, a także daje władzom możliwość zakazania kontrdemonstracji,
- uwzględniając ustawę o Narodowym Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego z października 2017 r., na mocy której dostęp organizacji społeczeństwa obywatelskiego do środków publicznych, w tym również środków pochodzących z funduszy UE, ma być kontrolowany przez rząd, co prowadzi do obaw związanych z odpowiednim finansowaniem organizacji pozarządowych, w tym m.in. organizacji zajmujących się prawami kobiet,
- uwzględniając sprawozdania międzynarodowych organizacji pozarządowych dotyczące praworządności i praw podstawowych w Polsce, w tym również sprawozdanie Amnesty International z dnia 19 października 2017 r. pt. „Polska – protesty w obronie praw człowieka” [„Poland – On the streets to defend human rights”] oraz sprawozdanie organizacji Human Rights Watch z dnia 24 października 2017 r. pt. „Erozja kontroli i równowagi – zagrożenia dla praworządności i praw człowieka w Polsce” [„Eroding Checks and Balances – Rule of Law and Human Rights Under Attack in Poland”],
- uwzględniając opinie OBWE oraz Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR) z dnia 5 maja 2017 r. w sprawie projektu poprawek do ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i niektórych innych ustaw w Polsce, z dnia 22 sierpnia 2017 r. w sprawie projektu ustawy o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego oraz z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie niektórych postanowień zawartych w projekcie ustawy o Sądzie Najwyższym w Polsce, w których to opiniach zwrócono uwagę, że proponowane przepisy są w istocie rzeczy niezgodne z

normami międzynarodowymi i zobowiązaniami w ramach OBWE,

- uwzględniając uwagi końcowe zawarte w siódmym okresowym sprawozdaniu na temat Polski, przyjętym przez Komitet Praw Człowieka ONZ w dniu 31 października 2016 r., w którym to sprawozdaniu wzywa się Polskę do podjęcia kroków mających na celu ochronę niezależności Trybunału Konstytucyjnego i niezawisłości sądownictwa oraz do sprecyzowania definicji aktu terroryzmu, aby wykluczyć możliwość nadużyć,
 - uwzględniając interwencję Kanady w Radzie Praw Człowieka ONZ w dniu 9 maja 2017 r. w kontekście powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka w Polsce, a także uwzględniając skierowane do Polski pismo Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka z dnia 23 października 2017 r.,
 - uwzględniając wstępne uwagi z oficjalnej wizyty złożonej w Polsce w dniu 27 października 2017 r. przez specjalnego sprawozdawcę ONZ ds. niezależności sędziów i prawników, który wyraził zaniepokojenie sytuacją w zakresie niezależności sądownictwa w Polsce,
 - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 2188(2017) z dnia 11 października 2017 r. pt. „Nowe zagrożenia dla praworządności w krajach będących członkami Rady Europy – wybrane przykłady”,
 - uwzględniając powtarzające się masowe protesty przeciwko polityce rządu i uchwalanemu przezeń prawu, w tym tzw. czarny protest z października 2016 r., który zapobiegł zmianom w obowiązującej ustawie aborcyjnej, tzw. marsz wolności z dnia 6 maja 2017 r. oraz protesty w lipcu 2017 r. po przyjęciu ustaw o reformie sądownictwa,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że UE opiera się na wartościach: poszanowania godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości; mając na uwadze, że wartości te są wspólne państwom członkowskim, w społeczeństwie, w którym panuje pluralizm, niedyskryminacja, tolerancja, sprawiedliwość, solidarność oraz równość kobiet i mężczyzn; mając na uwadze, że w referendum w 2003 r. Polacy potwierdzili, że chcą przestrzegać tych wartości;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z art. 9 Konstytucji RP Rzeczpospolita Polska przestrzega wiążącego ją prawa międzynarodowego;
- C. mając na uwadze, że UE działa na podstawie domniemania wzajemnego zaufania, co oznacza założenie, że państwa członkowskie będą przestrzegać zasad demokracji i praworządności oraz praw podstawowych, zapisanych w europejskiej konwencji praw człowieka i Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej;
- D. mając na uwadze, że praworządność należy do wspólnych wartości tworzących fundament UE, a za zagwarantowanie poszanowania praworządności jako głównej wartości Unii oraz za zapewnienie przestrzegania prawa, wartości i zasad UE odpowiedzialna jest – na mocy traktatów – Komisja wraz z Parlamentem i Radą;

- E. mając na uwadze, że zasady te obejmują: zasadę legalności, która zakłada przejrzysty, odpowiedzialny, demokratyczny i pluralistyczny proces stanowienia prawa, zasadę pewności prawa, zakaz arbitralnego wykorzystywania uprawnień wykonawczych, niezawisłość i bezstronność sądownictwa, rzeczywistą kontrolę sądową, która obejmuje pełne poszanowanie praw podstawowych, a także zasadę równości wobec prawa;
- F. mając na uwadze, że niezawisłość sądownictwa zapisano w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i w art. 6 europejskiej konwencji praw człowieka oraz że jest ona niezbędnym elementem demokratycznej zasady podziału władz, do której odnosi się również art. 10 Konstytucji RP;
- G. mając na uwadze, że należy chronić wolność zrzeszania się; mając na uwadze, że dynamiczne społeczeństwo obywatelskie i pluralistyczne media odgrywają istotną rolę we wspieraniu otwartego i pluralistycznego społeczeństwa i udziału obywateli w procesach demokratycznych oraz w rozliczaniu rządzących z ich działalności; mając na uwadze, że organizacje pozarządowe powinny być odpowiednio finansowane;
- H. mając na uwadze, że polski rząd odmawia wykonania wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie pozyskiwania drewna w Puszczy Białowieskiej, a także tymczasowych zarządzeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie wydalania na Białoruś, co wyraźnie pokazuje, że Polska nie przestrzega traktatów UE;
- I. mając na uwadze, że dziesiątkom demonstrantów postawiono zarzuty na podstawie kodeksu wykroczeń, a w niektórych przypadkach na podstawie kodeksu karnego; mając na uwadze, że według doniesień ponad 300 osób wezwano do stawienia się na policji w związku z udziałem w protestach w październiku 2017 r.;
- J. mając na uwadze, że zgodnie z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej, europejskiej konwencji praw człowieka i orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka ze zdrowiem seksualnym i reprodukcyjnym kobiet wiąże się wiele praw człowieka, w tym prawo do życia i godności, prawo do wolności od nieludzkiego lub poniżającego traktowania, prawo dostępu do opieki zdrowotnej, prawo do prywatności, a także prawo do edukacji oraz zakaz dyskryminowania, co zapisano również w Konstytucji RP;
 - 1. podkreśla zasadnicze znaczenie ochrony wspólnych europejskich wartości wymienionych w art. 2 TUE i Konstytucji RP oraz zagwarantowania praw podstawowych określonych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej;
 - 2. potwierdza stanowisko wyrażone w rezolucji z dnia 13 kwietnia 2016 r. i z dnia 14 września 2016 r.; przypomina w szczególności obawy dotyczące pospiesznego wprowadzania zmian legislacyjnych w wielu dziedzinach bez odpowiednich konsultacji i bez umożliwienia niezależnej i uprawnionej kontroli konstytucyjności, co oznacza ryzyko systematycznego naruszania podstawowych praw człowieka, demokratycznych mechanizmów równowagi i kontroli oraz praworządności; ponownie wyraża zwłaszcza obawy dotyczące takich zmian w dziedzinie mediów publicznych, prawa karnego, ustawy o policji, o służbie cywilnej, o zwalczaniu terroryzmu i o organizacjach pozarządowych, prawa azylowego, wolności zgromadzeń i praw kobiet;

3. wyraża głębokie ubolewanie i rosnące zaniepokojenie faktem, że nie znaleziono kompromisowego rozwiązania zasadniczego problemu, jakim jest należyte funkcjonowanie Trybunału Konstytucyjnego (kwestia jego niezależności i legitymacji, a także publikowania i wykonywania wszystkich wyroków), co niebezpiecznie podważa Konstytucję RP oraz zasady demokracji i praworządności w Polsce; zauważa z głębokim ubolewaniem, że rząd polski odmawia uwzględnienia konstruktywnej krytyki ze strony polskiego społeczeństwa oraz instytucji krajowych, międzynarodowych i unijnych, oraz że nie zapowiedziano podjęcia działań mających pomóc rozwiązać wyrażane obawy;
4. jest głęboko zaniepokojony zmianami w przepisach dotyczących polskiego sądownictwa, zwłaszcza że mogą one strukturalnie zagrozić niezawisłości sądów i osłabić praworządność w Polsce;
5. zauważa, że w dniu 27 lipca 2017 r. prezydent Andrzej Duda zawetował dwie kontrowersyjne ustawy przyjęte przez Sejm RP, gdyż uznał je za niezgodne z Konstytucją RP i stwierdził, że poważnie zagrażają one niezawisłości sądownictwa w Polsce; wzywa do przeprowadzenia na szczeblu krajowym, z udziałem wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron, szeroko zakrojonej debaty o reformie sądownictwa, przy zachowaniu zasad praworządności oraz zgodności z prawem UE i europejskimi standardami niezawisłości sądów; wzywa prezydenta Polski, by nie składał podpisu pod nowymi ustawami, jeżeli nie będą one w pełni gwarantować niezawisłości sądownictwa;
6. popiera zalecenia Komisji w sprawie praworządności oraz wszczęcie przez nią postępowania przeciwko Polsce w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w odniesieniu do naruszenia prawa UE; odnotowuje determinację Komisji, która jako strażniczka traktatów chce monitorować sytuację w Polsce oraz działania podjęte przez władze polskie na podstawie wydanych zaleceń, a jednocześnie w pełni wspierać Polskę w poszukiwaniu odpowiednich rozwiązań służących umacnianiu praworządności;
7. wzywa Sejm RP i rząd do pełnego wdrożenia wszystkich zaleceń Komisji oraz komisji weneckiej, a także do powstrzymania się od wszelkich reform, które mogą zagrażać praworządności, a zwłaszcza niezawisłości sądownictwa; w związku z tym wzywa do odroczenia przyjmowania jakichkolwiek przepisów do czasu przeprowadzenia należytej oceny przez Komisję Europejską i komisję wenecką;
8. wzywa polski rząd do przestrzegania tymczasowego zarządzenia Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie C-441/17 oraz do natychmiastowego zawieszenia masowych wyrębów w Puszczy Białowieskiej, które mogą przynieść poważne i nieodwracalne szkody na tym obszarze, uznanym przez UNESCO za element światowego dziedzictwa przyrodniczego; wzywa rząd RP, by wstrzymał wydalanie na Białoruś w trybie przyspieszonym, a tym samym zastosował się do wiążących tymczasowych zarządzeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z czerwca 2017 r., a także do zapewnienia każdemu, kto wyrazi wolę ubiegania się o azyl lub ochronę międzynarodową u granic Polski, pełnego dostępu do polskiej procedury azylowej, stosownie do zobowiązań międzynarodowych i zgodnie z prawem UE;
9. wzywa rząd RP do przestrzegania prawa do wolności zgromadzania się przez usunięcie

z obecnej ustawy o zgromadzeniach zapisów dotyczących priorytetowego traktowania tzw. cyklicznych zgromadzeń cieszących się poparciem rządu; apeluje do władz o niestosowanie sankcji karnych wobec osób biorących udział w pokojowych zgromadzeniach lub kontrdemonstracjach oraz o wycofanie zarzutów karnych przeciwko pokojowym demonstrantom;

10. apeluje do rządu polskiego o uchylenie ustawy o utworzeniu Narodowego Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, która utrudnia krytycznym grupom społeczeństwa obywatelskiego dostęp do środków publicznych, a także o zapewnienie rozdziału środków publicznych wśród organizacji społeczeństwa obywatelskiego w sposób uczciwy, bezstronny, przejrzysty i gwarantujący pluralistyczną reprezentację;
11. wyraża zaniepokojenie z powodu medialnych doniesień o objęciu przywódców opozycji i społeczeństwa obywatelskiego nadzorem policyjnym oraz wzywa władze polskie do zbadania tych doniesień i pełnego poszanowania prywatności wszystkich obywateli;
12. apeluje do rządu polskiego o przestrzeganie wszystkich postanowień dotyczących praworządności i praw podstawowych, zapisanych w traktatach, Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, europejskiej konwencji praw człowieka i w międzynarodowych normach odnoszących się do praw człowieka, a także o podjęcie bezpośredniego dialogu z Komisją;
13. wzywa Komisję, by regularnie, szczegółowo i w sposób przejrzysty informowała Parlament o osiągniętych postępach i podejmowanych działaniach;
14. uważa, że obecna sytuacja w Polsce stanowi jednoznaczne ryzyko poważnego naruszenia wartości, o których mowa w art. 2 TUE; zobowiązuje Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych do opracowania specjalnego sprawozdania zgodnie z art. 83 ust. 1 lit. a) Regulaminu w celu przeprowadzenia głosowania na posiedzeniu plenarnym w sprawie uzasadnionego wniosku wzywającego Radę do podjęcia działań zgodnie z art. 7 ust. 1 TUE;
15. przypomina o potrzebie regularnego monitorowania i dialogu obejmującego wszystkie państwa członkowskie, by chronić podstawowe wartości UE – demokrację, prawa podstawowe i praworządność – z udziałem Rady, Komisji i Parlamentu, do czego wezwano w rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 25 października 2016 r. w sprawie utworzenia unijnego mechanizmu dotyczącego demokracji, praworządności i praw podstawowych¹;
16. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji i Radzie oraz prezydentowi, rządowi i parlamentowi Polski, jak również rządowi i parlamentom państw członkowskich, Radzie Europy i OBWE.

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0409.